

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

**ПОЛТАВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ М.В. ОСТРОГРАДСЬКОГО**

**ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА**

**КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА**

ГУМАНІЗАЦІЯ – НАЙКОРОТШИЙ ШЛЯХ ДО ОСОБИСТОСТІ

**МАТЕРІАЛИ ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ МАЙСТЕРНІ**

25 вересня 2020 року
Кременчук

дитина сама починає співати, що сприяє розвитку її естетичного смаку. Народ попідкувався, щоб дитячі пісні, окрім повчального змісту набували високохудожньої форми [1, с. 44].

З дитинства людина виносила в доросле життя переконання про природу, що є не лише об'єктом споживання – вона синонімічно неподільна з гідним краєм – “без верби і калини нема України”. Народна мудрість твердить про неприпустимість бездумного користування природними благами, які слід охороняти і примножувати (*екологічне виховання*). Щоб дитина це збагнула народна педагогіка вдавалась до антропоморфізму. У казках і легендах звірі й рослини наділялись людськими рисами характеру, діяли дотично до діяльності людей [2, с. 68].

Трудове виховання завжди посідало провідне місце у виховній системі народу. Тому педагогіка побудована на народних джерелах ретельно розробляла ефективні шляхи трудового виховання в усталених педагогічних традиціях. У процесі трудового виховання умовно можемо виокремити три етапи: вступний чи ігровий (від двох до шести-семи років), помічний, чи визначальний (від семи до п'ятнадцяти років) і основний чи завершальний (від п'ятнадцяти до двадцяти років).

На першому етапі впродовж другого й третього рівнів дитина за правильного виховання набувала деякої самостійності (у споживанні їжі, одяганні, умиванні), засвоювала правила користування предметами та елементарними нормами поведінки.

Одним із провідних аспектів української народної педагогіки була (і залишиться) підготовка дітей до господарської діяльності (*економічне виховання*). Народна пам'ять зберегла багато казок, у яких чітко виражені й схвалені господарність, працьовитість, ощадливість.

Незамінним виховним напрямом було *фізичне виховання*. Українська виховна традиція зберігає численні варіанти рухливих ігор, які сприяли формуванню спритності, витривалості, зосередженості, активності. Народ у прислів'ях і приказках висловлював необхідність дотримання здорового способу життя, запобігання хворіб.

Надзвичайно важливим за народними уявленнями виступало збереження традицій. Втрата обрядової системи народу спричиняє втрату його унікальної самобутності. Спираючись на принципи народності й культуровідповідності,

українська етнопедагогіка створювала оптимальні умови для успадкування молоддю традицій, обрядів і звичаїв рідного народу.

Отже, підсумовуючи можемо сказати, що традиції українського народу мають вагомий виховний вплив на вихованців, охоплюють увесь виховний спектр.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Домінанти духовного світу українців : навч. посіб. / упор. Л.М.Горболіс, О.Р.Єременко. Суми : Університетська книга, 2010. 300 с.

2. Руденко Ю. Основи сучасного українського виховання. К. : Видавництво імені Олени Теліги, 2003. 328 с.

3. Стельмахович М. Українська народна педагогіка. К. : ІЗМН, 1997. 227 с.

Мороз Л. В.,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка,
м. Суми*

Москаленко Л. М.,
завідувач

*КУ Сумського навчально-виховного комплексу
«Загальноосвітньої школи I ступеня – дошкільного навчального закладу №9
«Веснянка»,
м. Суми*

ІНКЛЮЗІЯ В КОНТЕКСТІ ГУМАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Світові демократичні перетворення, міцне вкорінення ідей гуманізму в усі сфери суспільного життя спричинили докорінну зміну поглядів щодо освіти дітей із порушенням психофізичного розвитку. Актуальним завданням сьогодення стало забезпечення освітнього процесу для означеної категорії дітей відповідно до міжнародних стандартів в усіх ланках національної освітньої системи.

А отже, ланка дошкільної освіти стає тим першим етапом, що покликаний «розкрити обійми» для дитини з порушенням психофізичного розвитку та створити всі належні умови для включення цієї дитини в освітній процес шляхом створення

інклюзивного середовища. Саме в дошкільному освітньому середовищі акумулюються напрацювання, що створюють основу для подальшого успіху особливої дитини.

Наразі вже ні в кого не виникає сумнівів, що інклюзія є найважливішим демократичним надбанням людства, а освітня інклюзія розглядається як найбільш прогресивна та гуманна форма організації освітнього процесу. Інклюзивна організація освітнього процесу ґрунтується на ідеях цінності кожної дитини не залежно від стану здоров'я та особливостей психофізичного розвитку.

Шляхом освітньої інклюзії дитина в закладі дошкільної освіти може не лише включатись в освітній процес за індивідуальним маршрутом, а й отримувати цілий комплекс необхідних заходів (корекційно-розвиткових, реабілітаційних, психологічних тощо) із залученням необхідних фахівців відповідного профілю [1, с. 17].

Включення дитини з особливостями психофізичного розвитку в освітній процес закладу дошкільної освіти повинно бути гармонійним і природнім, а також комфортним для усіх учасників цього процесу, що передбачає:

- створення належної атмосфери толерантності, доброзичливості, партнерства в колективі дітей, їх батьків та педагогічних працівників;
- врахування особливостей і потреб усіх учасників дитячого колективу;
- спеціально створені для особливої дитини умови мають максимально «включати» її в колектив однолітків (у розваги, ігри дітей, спілкування, товаришування тощо);
- дитина з порушенням психофізичного розвитку стає повноцінним учасником усіх режимних елементів закладу, приймає активну участь у всіх заходах і подіях;
- постійний моніторинг особливостей та динаміки показників психофізичного розвитку інклюзивної дитини, використання цих даних для адекватної диференціації освітнього процесу [2, с. 410].

Таким чином, наразі заклад дошкільної освіти стає тією першою і такою важливою сходинкою, що має «дати старт» подальшому успішному навчанню дитини у закладах загальної середньої освіти, опануванню професією, особистісній реалізації та оптимальному соціальному функціонуванню.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія / А. А. Колупаєва. – К.: «Самміт-Книга», 2009. – 326 с.
2. Мороз Л. Логопедичний супровід як складова комплексного супроводу дітей із порушенням психофізичного розвитку / Л. Мороз, Л. Стахова, І. Кравченко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2019, №. 8. С. 401-411.

Носкіна Л. М.

*викладач кафедри педагогіки та психології
дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін,
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка,
м. Кременчук*

ВИХОВНА СИЛА МОРАЛЬНО – ЕТИЧНОЇ БЕСІДИ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Нині важко знайти актуальніше завдання, ніж визначення і формування етичних цілей та цінностей суспільства. Надмірна інтелектуалізація освітнього процесу призводить до значних прогалин у моральному вихованні дітей. Дошкільнята переймають систему фальшивих цінностей, що пропонують ЗМІ, реклама, низькопробні фільми тощо. У ситуації, що склалася сьогодні в нашій країні, це особливо небезпечно.

Сучасна освіта орієнтована на особистість. Період між 5 і 7 роками життя є найбільш сензитивним для формування здатності здійснювати моральний вибір на основі морально-оцінної діяльності. Сьогодні назріла необхідність включення в освітньо-виховний процес дієвої системи морально-етичного виховання підростаючого покоління, внутрішнім ядром якої має бути формування гуманних почуттів, загальнолюдських цінностей - доброти, гуманності, милосердя, толерантності, чуйності - морально-психологічних якостей, які є фундаментальними характеристиками людини.

На сьогодні соціальна значуща проблема розвитку доброти, чуйності, милосердя, гуманності у дітей дошкільного віку. Ми зупинимось на розвитку доброти у дітей